

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
İlahiyat Fakültesi Dergisi
The University of Kahramanmaraş Sütçü İmam
Review of The Faculty of Theology
ISSN-1304-4524 e-ISSN-2651-2637

Türkler’de Ninnilerin Fonksiyonu İle İlgili Bazı Tespitler
-Ninnilerle Uyanmak-

Some Findings About The Function Of Lullaby In Turks

-Wake Up With Lullabies-

Yazar / Author

Ayşe FARSAKOĞLU EROĞLU

Dr. Öğr. Üyesi, KSÜ İlahiyat Fakültesi İslam Tarihi ve Sanatları
Anabilim Dalı. Kahramanmaraş/TÜRKİYE

afarsakoglu@ksu.edu.tr

<https://orcid.org/0000-0003-3039-6299>

Makale Türü/ Article Types: Araştırma Makalesi /Research Article

Makale Geliş Tarihi / Date of Receipt: 07/05/2018

Makale Kabul Tarihi / Date of Acceptance: 21/12/2018

Makale Yayın Tarihi: 31/12/2018

Yayın Sezonu/Pub Date Season: Temmuz-Aralık / July-December

Yıl/Year: 16 **Sayı/Issue:** 32 **Sayfa /Page:** 33-50

Atıf/Citation: Farsakoğlu Eroğlu, Ayşe. “Türkler’de Ninnilerin Fonksiyonu İle İlgili Bazı Tespitler-Ninnilerle Uyanmak-”. *KSÜ İlahiyat Fakültesi Dergisi* 32 (Aralık 2018): 33-50.

• *Bu makale iThenticate programında taranmış ve intihal içermediği tespit edilmiştir.*

Türkler’de Ninnilerin Fonksiyonu İle İlgili Bazı Tespitler

-Ninnilerle Uyanmak-

Özet

Anne ve çocuk Rabb’in kâinata iki müstesna hediyesi ve kavuşup buluşamadıklarında yekdiğerinin özlemiyle yanan iki melektir. Bu iki güzel buluştuklarında ise yaşama yeni bir form ve mûsikî katarlar. Onların hayata kattıkları ahenklerden biri de ninnilerdir. Ninniler, annenin çocuğuna hayatını sansürsüz aktardığı, onunla dertleştiği, dua ettiği, sevdiği, yakındığı edebî ürünlerdir. Bunların güftesi, bestesi, vurguları, durakları anneden anneye değişmektedir. Anne ninnilerle çocuğuna ilk dil tecrübesini, ilk mûsikî deneyimini, ilk değer yargılarını kazandırırken, diğer taraftan da şefkatli ve doğal sesiyle, dokunuşlarıyla onda güven duygusunun temellerini atmaktadır. Kanaatimizce anneler ninnileri, çocuklarını sadece uyutmak için değil, maddî âlemde uyuturken manevî âlemde uyandırmak için kullanmışlardır. Onlar ninnilerle çocuklarına millî ve manevî değerleri fısıldamışlar, kendi öz dilleriyle, doğal besteleriyle, evlatlarını tam bir birey olarak gördüklerini anlatmışlardır. Tarih-ten, inançtan, şehâdetten, velîlerden bahsederek görüntüde onların beden gözlerini uyutmuş olsalar da can gözlerini uyandırdıklarını düşünmüşlerdir.

Anahtar kelimeler: Anne, Çocuk, Türk edebiyatı, Ninni.

Some Findings About The Function Of Lullaby In Turks

-Wake Up With Lullabies-

Abstract

The mother and child are two exceptional gifts given by the God. They are two angels who long for each other when they are separated. They bring a new form of music to daily life when they are together, namely lullabies. Even though lullabies are often associated with mothers and their children, the origin of the word “ninni (lullaby)” is still not known. Lullabies are literary works which help

mothers pray and share their problems and love with their children in an uncensored way. The melody, lyrics, stresses and pauses in these lullabies vary depending on the mother. Thanks to the lullabies, the mother provides her child with his/her first linguistic and musical experiences as well as value judgments, while her merciful and natural voice and touching gives the child a sense of security. In our opinion, mothers have used lullabies not only to make their children fall sleep but also awaken them in a spiritual way. Mothers whisper national and spiritual values to their children's ears through lullabies sung in a natural melody and demonstrate that they see their child as an individual in their own language. Although they seemingly make their children fall asleep, they actually open their eyes to a spiritual world by talking about history, faith, martyrdom and saints.

Keywords: Mother, Child, Turkish Literature, Lullaby.

Giriş

Ninniler, annenin veya aile büyüklerinin ailenin küçük üyesine besledikleri sevgi, şefkat ve merhametin göstergesidir. Zira insanlara ilâhî bir hediye olan bu sevimli varlıklara ninni söyleyebilmek için, onlara vakit ayırmak, onları muhatap almak gerekir ki bu da ancak hassas bir kalple yapılabilir.

Görüntüde, anneler çocuklarını sadece uyutmak için ninni söylüyorlarmış gibi gelse de ninnilerin sözleri, söyleniş şekli üzerinde biraz düşünüldüğünde veya kısa bir gözlem yapıldığında ninnilerin fonksiyonunun sadece çocuğu uyutmak olmadığı fark edilecektir.

Bu çerçevede düşünüldüğünde, dünya üzerindeki her milletin kendi özelliklerini yansıtan ninnileri bulunmaktadır. Türk milleti de parlak tarihi ve zengin kültür birikimi ile bu konuda harikulade bir zenginliğe sahiptir. Türk ninnileri incelendiğinde millî, manevî, kültürel değerlerle dolu bir kelime hazinesi dikkat çeker ki, bu da gelecekte Türk milletinin çocuklarının dil gelişiminin temelini oluşturacaktır. Buna ilaveten çocuğun sevildiğini

hissetmesi ve güven duygusunu kazanması noktasında kritik dönem olarak da adlandırılan bu dönemde çocuk, annesinin sevgi dolu ahenkli sesiyle kendini önemli hissederek ileriye dönük özgüveninin temellerini atarken diğer taraftan da ilk müzik deneyimini oluşturmaktadır.

Biz bu çalışmamızda, diğer milletlerde olduğu gibi Türklerde de çocuklara kültür aktarımının, millî ve manevî değerlerin yerleştirilmesinin ilk adımı diyebileceğimiz ninnilerin Türklerde kullanımını konuyla ilgili örneklerle inceleyecek ve bu hususta günümüz toplumu için de fayda sağlayacağını düşündüğümüz bazı tespitler yapacağız.

Ninnilerin fonksiyonu ile ilgili fikirlerin yer aldığı bazı yazıların ilgili kısımları, orijinal metinleriyle, çalışmamızın sonunda yer almaktadır.

Türk Kültüründe Ninni Kavramı

Ninni kelimesinin kökeni ve ne zaman ortaya çıktığı tam olarak bilinmemektedir. Kelimenin Türkçe’de ne zaman kullanılmaya başlandığı konusunda da belirsizlik bulunmaktadır. Tespit edebildiğimiz kadarıyla Anadolu’da bu kelimeyle ilgili en eski kullanım, Karacaoğlan’ın:

*“Mestanedir Karacaoğlan mestane,
Güzel olan gül gönderir dostuna,
Yatır beni kız dizinin üstüne,
Nen eyle de kaşın gözün süzerek”¹*

dörtlüğünde, “nen eylemek” şeklindeki kullanımınıdır. Türk ninnileri alanında kapsamlı bir eser vermiş olan Amil Çelebioğlu, bu bilgiden yola çıkarak, *DivânüLugâti’t-Türk*’te², ninni kelimesinin “balubalu” sözüyle karşılandığına işaret etmiş, bu tabirin Anadolu’da XI. yüzyıldan sonra, XVII. yüzyıldan önce kullanılmaya

¹ Müjgan Cunbur, *Karacaoğlan* (İstanbul: Çağrı Yay., 2001), 44.

²Kaşgarlı Mahmud, *DivânüLugâti’t-Türk*, trc. S. Erdi; S.T. Yurteser (İstanbul: Kabcacı Yayınları, 2005), 169.

başlandığı yönünde tahminde bulunmuştur. Tahminini temellendirirken kullandığı deliller dikkate alındığında, bu tahminin isabet şansının yüksek olduğu görülebilir.

Ninni kelimesinin tarih boyunca pek çok tanımı yapılmıştır. Bu tanımların her birinde ninnilerin bütün özellikleri bir arada verilmeye çalışılmakla birlikte bu her zaman mümkün olmamıştır. Bazı tanımlarda ninnilerin teknik özellikleri, bazılarında ise işlevsel boyutu daha ziyade ele alınmıştır. Biz bu iki hususa da yer vererek bir ninni tanımı yapmaya çalıştık. Buna göre:

Ninniler, annelerin veya diğer yakınların genellikle bebeği uyuturken bazen de onu sevip oyalarken, kendilerine has ezgi ile söyledikleri, çoğu kere söyleyenin çocuk hakkında dilek ve umutlarını yansıtan, ayrıca çocuğun ve söyleyenin o andaki durumlarını belirten, söyleyeni ve çocuğu rahatlatan, genellikle dörtlüklerden oluşan, başlarında ve sonlarında ahengi tamamlayan, dolgu ve klişe sözler ihtiva eden halk edebiyatı ürünleridir.

Türkler'de Ninnilerin Fonksiyonu

Anneler çocukları ile ilgilenirken, onları severken, uyuturken veya oyalarken onlarla konuşmanın yanında ninni söyleyerek evlatlarının ilk müzik deneyimine de aracılık yapmış olurlar. Çocuk, annenin şefkatli sesiyle, neredeyse her gün birkaç defa, terennüm ettiği ninniler eşliğinde uykuya geçerken duyduğu ses ve kelimeler zihninin bir köşesinde kalır. Zihinde oluşan bu aşinalığın da onun kelime hazinesine olumlu bir katkı yaptığı söylenebilir. Ninnilerinsadece bebeklere değil üç dört yaşındaki çocuklara da söylendiği veya söylenen ortamda onların da bulunduğu düşünüldüğünde bu katkının boyutları daha iyi anlaşılacaktır.³

³Ninnilerin psikolojik ve eğitim boyutuyla ilgili daha geniş bilgi için bk.:

Necati Demir, “Avrupa’da Yasayan 0-6 Yas Grubu Türk Çocuklarına Türkçe ve Türk Kültürünün Öğretilmesinde Kullanılabilecek Bir Materyal: “Türk Ninnileri””, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi* Volume 1/5 (Fall, 2008):224-240.;

Abdülkadir Kabadayı, “Ninnilerin Çocuğun Gelişim Alanlarına Katkılarının

Tarih boyunca Türk topluluklarında ninnilerin, çocukların yetiştirilmesinde büyük bir farkındalıkla kullanıldığını söylemek hatalı olmaz. Bu konu ninnilerde de ifade edilmektedir. Aşağıda verilen ninniler bunun iki güzel örneğidir.

Damda mendilim ıslanır

Kafeste keklik beslenir

Benim oğlum şimdi deli

Ninni dedikçe uslanır!⁴

Bahar geçer yaz gelir

Yaz gidince güz gelir

Annelerin ninnisi

Yavrusuna uz gelir

Ninni yavruma ninni!⁵

Her iki ninnide de vurgu yapılan konu çocukların üzerinde ninnilerin etkileyici gücünün varlığıdır. Anneler bu gücü bilinçli bir şekilde kullanmaktadırlar. Dolayısıyla anne, ninnilerinde yaşanan

İçerik Açısından İncelenmesi: Konya Örneği”, *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi* 6/ 1 (2009): 279-282.

Firdevs Güneş, “Ninnilerin Çocukların Dil ve Zihinsel Gelişimine Etkisi”, *ZfWT* 2/ 3 (2010): 27-38; Yücel Gelişli- Elçin Yazıcı, “Ninniler ve Çocuk Eğitimindeki Önemi”, *Uluslararası Türk Kültür Coğrafyasında Sosyal Bilimler Dergisi (TURK-SOSBİLDER)* 1/1(2016): 4.;

Özlem Kaya- Berna Özkut, “Anne-Çocuk Arasındaki Bağ Ve Çocuğun İlk Müzik Deneyimi; Ninniler”, *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi* 5/40 (Şubat 2017): 357-367.;

Nilgün Çıblak Coşkun, “Türk Ninnilerine İşlevsel Yaklaşım”, *TurkishStudies-International PeriodicalForTheLanguages LiteratureandHistory of TurkishorTurkic* 8/4 (Spring 2013): 504-512; Ali Torun- Kübra Yıldız, “Bir Eğitim Metodu Olarak Tehdit Ve Korkutma İçeren Ninniler Ve Bunların Jung’un ‘Ortak Bilinçdışı’ Kavramı Açısından Tahlili”, *TurkishStudies- International PeriodicalForTheLanguages Literature and History of Turkish or Turkic* 8/8(Summer 2013): 1317-1332.

⁴ Sabri Koz, *Her Güne Bir Ninni* (İstanbul: YKY, 2005), 72.

⁵ Koz, *Her Güne Bir Ninni*,72.

olayların yanında umutları, hayalleri, dilek ve duaları gibi pek çok konuyu da dile getirir. Bu anlatılanların çocuğu durumdan haberdar etmenin yanında ona ufuk kazandırdığı da söylenebilir. Çocuk, o anda pek farkına varamadığı sözleri, büyümeye başladıkça, zihni somut düşünceden soyut düşünceye doğru mesafe kat ettikçe anlamaya başlar. Bu etkilenme ise diğer unsurlarla da birleşerek onun hayatı algılayışını, hayata karşı duruşunu belirlemesine yardım eder.

Konuyla ilgili eserlere bakıldığında onlarda ninnilerin sadece çocuklar için değil, bütün bir aile için son derece önemli olduğu ifade edilir. Ninnilerde anne, baba, kardeşler gibi aile fertlerinin maceralarının sunulduğu bu vesileyle çocuğa aile terbiyesinin verildiği anlatılır.⁶ Bunun ötesinde ninnilerde çocuğun aile ocağına verdiği saadet terennüm edildiği için onları anlayacak yaşa geldiğinde çocuktaben değerliyim, ailem beni seviyor düşüncesi ile birlikte kendine güven duygusunun da önemli ölçüde belirginleşeceği söylenebilir.

Bu konuda vurgulanan bir başka husus ise tarihimizle ilgili gerçeklerin ve milli şuurun da sonraki nesillere ninnilerle de aktarılabilceğidir. Konuyla ilgili eserlerden birinin bu düşüncenin savunulduğu giriş yazısında, ninninin ihmal edilen bir terbiye vasıtası olduğu, ihmal edilmediği takdirde yeni nesillere kültür, tarih şuuru, dinî, ahlâkî ve millî hassasiyet kazandırma noktasında etkili bir araç olarak kullanılabilceği ifade edilir.⁷ Bu çerçevede diğer milletlerin ninnileri de incelendiğinde bu paralelde çok sayıda örnek görmek mümkündür.⁸ Çelebioğlunun eserinde verilen bir Ermeni ninnisi bu konuda çok manidar bir misaldir.⁹ Milletler yeni

⁶ Freilitz- Raulig, *Türkmen Aşiretleri*, trc. Habil Adem Bey (İstanbul: Aşair ve Muhacirin Müdüriyeti Umumiyesi Neşriyatından, 1334), 303.

⁷ Ahmet Kemal Rodoslu, *Vatan Yavrularına Ninni* (İstanbul: Nefaset matbaası, 1331), 1.

⁸ Konuyla ilgili daha geniş bilgi için bk. Çelebioğlu, *Türk Ninniler Hazinesi*, 34-38 ; 421-452.

⁹ Ermeni Ninnisi/Son Ninni
Ninni yavrum uyu,

nesillerine tarih bilinci ve değerler konusunda bilgi ve duygu aktarırken ninnilerden etkili şekilde yararlanmışlardır. Bu noktada diyebiliriz ki, anneler ninnilerle, evlatlarını görünen âlemde uyuturken, onların duygu, düşünce ve şuur dünyasını uyandırmakta, onlara ilerde dinlediklerini hatırlamaya ve anlamaya başladıklarında hissedecekleri bir farkındalık kazandırmaktadırlar. Aşağıdaverilen iki ninni örneği, hem tarihî gerçeklere hem de şehitlik, gazilik, vatan sevgisi, bayrak sevgisi, baba sevgisi gibi manevî değerlere dair duygu ve düşünceler ihtiva etmektedir.

Yağmur yağar şimşek çakar

Yavrularım yola bakar

Şehit baban boynun büker

Ninni nazlı yavrum ninni!¹⁰

Al sancağın altında

Ya şehit ol ya gazi

Vatan asker istiyor

Kan muzaffer istiyor

Ninni yavrum ninni!¹¹

Anneler evlatlarının okumalarını, bilgili kişiler olup toplumda bu özellikleriyle öne çıkmalarını da arzu etmiş, bu konuda ellerinden geleni yapmaya çalışmış ve bu isteklerini şu mısralarla da dile getirmişlerdir:

Uyu da yaralı babanın iniltisini duyma,
Mememden emdiğin zehirdir, süt değil,
Bu mübârek yerlerde kan tufanı oldu.
Sen sakın kaçma, memleketini sev ve onu dâima takdir et.
Vatanında, toprağında hiç bir zaman esir olarak yaşama, hükmet, hükümran ol.
Babanın üzerine ben de bir ruh olarak düşmedim ise,
Bundan maksadım vatana, Roma'nın dışı kurdu gibi bir Romülüs yetiştirmeyi
ahdetmekliğimdir.

Kollarım bağlandı, ayaklarım baltalandı(...) Çelebioğlu, *Türk Ninniler Hazinesi*, 436.

¹⁰ Farsakoğlu Eroğlu, *Türk Ninnilerinde İslâmî Motifler*, 295.

¹¹ Farsakoğlu Eroğlu, *Türk Ninnilerinde İslâmî Motifler*, 295.

Hu hu hu gele
Çeşmelerden su gele
Okur yazar inşallah
*Âlim olur inşallah!*¹²

Ninni ninnidanları
Çifte yanar mumları
Hazırlandı yavrumun
*Mektepli esvapları!*¹³

Anne ve evlat arasındaki özel bağın bir ucunda da onların sırdaşlığı yer alır. Anne kimselere söyleyemediği, anlatamadığı sevinç ya da üzüntü verici durumları kendisiyle bir gördüğü ciğerparesine anlatır. Anlatma aracı ise ninnilerdir. Anne ninni söyleyerek rahatlarırken evlat da annesinin şefkatli, sevgi dolu sesiyle sevgi ve güven duygusunu kazanır. Anne evladıyla paylaştıkça niçin hayata tutunması gerektiğini, Allah tarafından kendisine emanet edilmiş nadide bir varlığa sahip olduğunu ve onun sağlığından terbiyesinden sorumlu olduğunu fark eder. Bu farkındalık ona hayatta dik durabilmesi için gerekli yaşam enerjisini sağlar. Konuyla ilgili bazı ninnilerde bu paylaşım,

Karşiki dağın eteği
Eteği koyun yatağı
Benim yavrum dert ortağı
Derdimin ortağı yavrum
Gönlümün durağı yavrum
E e yavrum ninni
*Hu hu yavrum ninni!*¹⁴

¹² Farsakoğlu Eroğlu, *Türk Ninnilerinde İslâmî Motifler*, 143.

¹³ Farsakoğlu Eroğlu, *Türk Ninnilerinde İslâmî Motifler*, 143.

¹⁴ Koz, *Her Güne Bir Ninni*, 107.

Küp sırçası saray olmaz

Beklerim koç dayın gelmez

Benim derdim kimse almaz

*Nenni küçük balam nenni!*¹⁵

denilerek etkili bir şekilde anlatılmıştır.

Ninniler, günümüzde anneler tarafından geçmişte olduğu kadar, aktif şekilde kullanılmaları da tamamen unutulmuş da değildirler. Biz anne ve çocuk arasındaki bu iletişim vasıtasının, tarih boyunca kullanılan yönlerinin günümüz şartlarına uyarlanarak yeniden aktif hale getirilmesinin, yeni ninnilerin oluşmasının yanında anne ve çocuğun ruh sağlığı, dolayısıyla da beden sağlığı üzerinde de olumlu etkileri olacağı kanaatindeyiz. Toplumsal boyutta ise ninnilerin yine, tarih şuuru, dinî, millî ve ahlâkî değerlerin aktarımında etkili bir vasıta olarak kullanılmaya devam edilmesinin yararlı olacağı düşüncesindeyiz.

Günümüz şartları düşünüldüğünde bu uygulamanın sosyal hizmetlerin çocuklarla ilgili kısmında, kreşlerde veya evde bakılan çocuklarda bakıcılar tarafından uygulanabileceğini belirtmek gerekir.

Sonuç

Ninniler anne ile çocuk arasındaki etkili iletişim vasıtalarından biridir. Sadece Türk toplumunda değil, neredeyse bütün toplumlarda ninni örnekleri görülmektedir. Geçmişten günümüze anneler, hayatlarına anlam katan evlatlarıyla iletişim kurarken ninnileri de vasıta olarak kullanmışlardır. Dışarıdan bakıldığında anne ninni söylerken tek amacı çocuğunu uyutmakmış gibi görünse de bu alanda yapılan çalışmalardan, konuyla ilgili kaleme alınan yazılardan, tek amacın uyutmak olmadığı anlaşılmaktadır.

Bilakis çocuğu uyuturken ahenkli, şefkat dolu ses tonuyla

¹⁵ Koz, *Her Güne Bir Ninni*, 329.

söylenen ninniler, çocuğun ilk müzik deneyimi ve kelime hazinesinin temeli olmaktadır. Ayrıca çocuğun anneye yakın temas halinde olmasının ve onun güven veren sevgi dolu sesini duymasının da çocuk üzerinde olumlu etkileri olduğu yapılan çalışmalarda ortaya konmuştur.

Ninnilerde işlenen konular incelendiğinde annelerin ninniler aracılığıyla evlatlarına millî ve manevî şuur kazandırmaya çalıştıkları görülecektir. Bu durum da onların, gözbebeği yavrularını maddî âlemde uyuturken manevî âlemde uyandırmak istediklerinin delili olarak gösterilebilir. Anneler ninnilerini söylerken çocuk diliyle değil kendilerinin günlük hayatta kullandıkları dille söylemişler, buna ilaveten muhataplarının küçük olmasına bakmadan onlarla hayat sayfalarındaki yazıların neredeyse tamamını paylaşmışlardır. Söz konusu durum da ninnilerin sadece uyutmak amaçlı kullanılmadığının göstergelerinden kabul edilebilir.

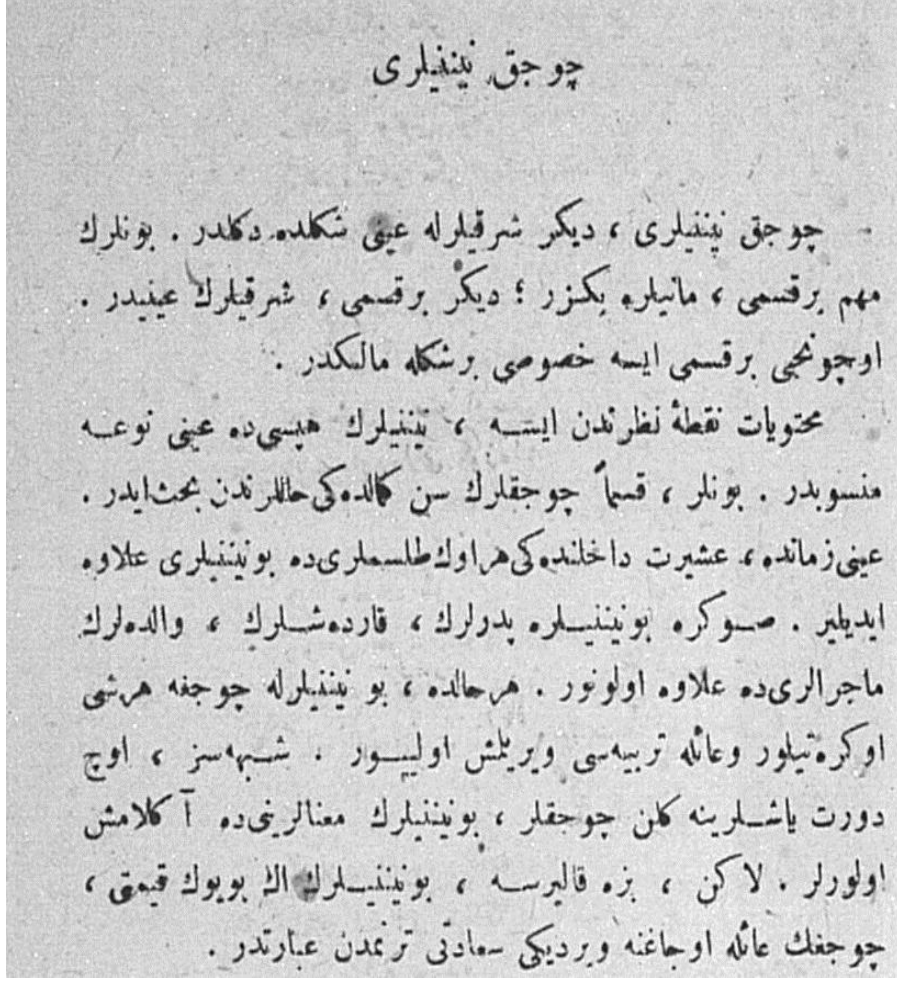
Anneler evlatlarını sırdaşları olarak görmüş, sevinçlerini, üzüntülerini onlarla paylaşmışlardır. Günümüzde hayat şartlarındaki değişikliklerden dolayı anne ile çocuğun birlikte geçirdiği zaman dilimi azalmış olsa da söz konusu paylaşım noktasında ninniler için zaman ayrılabilceğini düşünürüz. Zira çocuk ve anne üzerinde bu kadar önemli etkileri olan ninnilerin birlikte geçirdikleri vakit kısıtlı da olsa anneler tarafından kullanılması son derece önemlidir. Hatta bunu sadece annenin değil çocukla anne yerine ilgilenen kişilerin de yapabileceği kanaatindeyiz.

Takdir edilir ki, kadınları ve çocukları bedenî ve rûhî açıdan sağlıklı olmayan toplumların geri kalanı da sağlıksız ve huzursuz demektir. İnsanlık tarihi boyunca ilgi ve sevgi göstergesi olarak insan hayatının belki de en temelinde yer alan ninnilerin ve ninni söyleme geleneğinin yeniden canlandırılmasının özelde anne-çocuk genelinde ise bütün bir toplumun beden ve ruh sağlığını olumlu yönde etkileyeceği kanaatindeyiz.

Geçmişten günümüze toplumumuzda önemsenmiş kültür

hazinelerimizden olan ninnilerimize gereken değeri verip, onlara yeniden işlerlik kazandırmak bütün bir toplumun sorumluluğunda olsa gerektir.

Konuyla İlgili Ekler

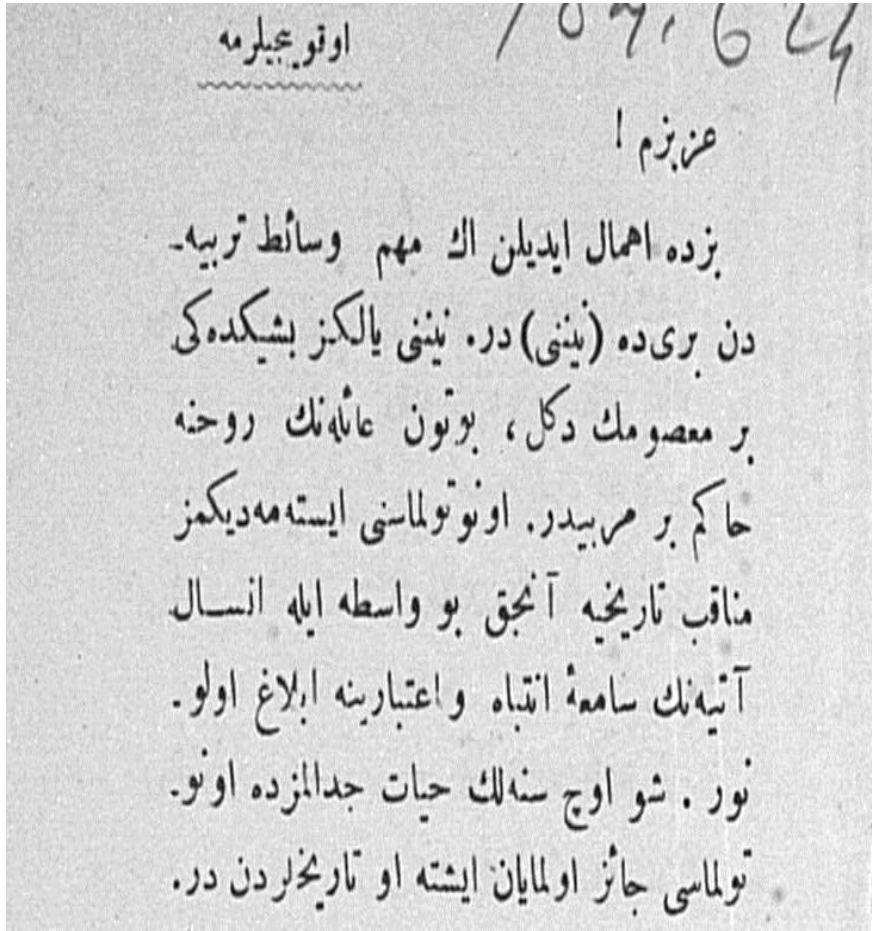

Çocuk Ninnileri

Çocuk ninnileri, diğer şarkılarla aynı şekilde değildir. Bunların mühim bir kısmı, mânilere benzer; diğer bir kısmı, şarkıların aynıdır. Üçüncü bir kısmı ise husûsî bir şekle mâlikdir.

Muhteviyât nokta-i nazarından ise, ninnilerin hepside aynı nev'e mensubdur. Bunlar, kısmen çocukların sinn-i kemâldeki

hallerinden bahseder. Aynı zamanda, aşîret dâhilindeki her evin tılsımları da bu ninnilere ilâve edilir. Sonra bu ninnilere pederlerin, kardeşlerin, vâlidelerin mâcerâları da ilâve olunur. Her halde, bu ninnilerle çocuğa her şey öğretilir ve aile terbiyesi virilmiş oluyor. Şüphesiz, üç dört yaşlarına gelen çocuklar, bu ninnilerin ma'nâlarını da anlamış olurlar. Lâkin, bize kalırsa, bu ninnilerin en büyük kıymeti, çocuğun aile ocağına virdiği saâdeti terennümden ibârettir.

Okuyucularıma

Azizim!

Bizde ihmal edilen en mühim vesâit-iterbiyeden biri de

“ninni”dir. Ninni yalnız beşikteki bir masumun değil, bütün ailenin ruhuna hâkim bir mürebbîdir. Unutulmasını istemediğimiz menâkıb-ı tarihiye ancak bu vasıta ile ensâl-i âtiyeninsâmia-i intibah ve i’tibarına iblağ olunur. Şu üç senelik hayat-ı cidâlimizde unutulması câiz olmayan işte o tarihlerdendir.

Kaynakça

- Cunbur, Müjgan. *Karacaoğlan*. İstanbul: Çağrı Yayınları, 2001.
- Çelebioğlu, Amil. *Türk Ninniler Hazinesi*. İstanbul: Kitabevi Yayınları, 1995.
- Çıblak Coşkun, Nilgün. “Türk Ninnilerine İşlevsel”. *Turkish Studies-International Periodical For The Languages Literature and History of Turkishor Turkic* 8/4 (Spring 2013): 499-513.
- Demir, Necati. “Avrupa’da Yasayan 0-6 Yas Grubu Türk Çocuklarına Türkçe ve Türk Kültürünün Öğretilmesinde Kullanılabilecek Bir Materyal: “Türk Ninnileri””. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi* Volume 1/5 (Fall 2008): 224-240.
- Farsakoğlu Eroğlu, Ayşe. *Türk Ninnilerinde İslâmî Motifler*. Konya: Mehir Vakfı Yayınları, 2011.
- Freilitz, Raulig. *Türkmen Aşiretleri*. Trc. Habil Adem Bey. İstanbul: Aşair ve Muhacirin Müdüriyeti Umumiyesi Neşriyatından, hş.1334.
- Gelişli, Yücel- Yazıcı, Elçin. “Ninniler ve Çocuk Eğitimindeki Önemi”. *Uluslararası Türk Kültür Coğrafyasında Sosyal Bilimler Dergisi (TURKSOSBİLDER)* 1/1 (2016):1-7.
- Kabadayı, Abdülkadir. “Ninnilerin Çocuğun Gelişim Alanlarına Katkılarının İçerik Açısından İncelenmesi: Konya Örneği”. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi* 6/ 1(2009):276-289.
- Güneş, Firdevs. “Ninnilerin Çocukların Dil ve Zihinsel Gelişimine Etkisi”. *Zfw* 2/ 3 (2010): 27-38.
- Kaşgarlı, Mahmud. *DivânüLugâti’t-Türk*. Trc. Seçkin Erdi ve Serap Tuğba Yurteser. İstanbul: Kabcacı Yayınları, 2005.

Kaya, Özlem- Özkut, Berna. “ Anne-Çocuk Arasındaki Bağ Ve Çocunun İlk Müzik Deneyimi; Ninniler”. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi* 5/ 40 (Şubat 2017): 357-367.

Koz, Sabri. *Her Güne Bir Ninni*. İstanbul: YKY, 2005.

Rodoslu, Ahmet Kemal. *Vatan Yavrularına Ninni*. İstanbul:Nefaset Matbaası, hş.1331.

Torun, Ali-Yıldız, Kübra. “Bir Eğitim Metodu Olarak Tehdit Ve Korkutma İçeren Ninniler Ve Bunların Jung’un ‘Ortak Bilinçdışı’ Kavramı Açısından Tahlili”. *Turkish Studies- International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 8/8 (Summer 2013): 1313-1333.

Some Findings About The Function Of Lullaby In Turks -Wake Up With Lullabies-

Summary

The mother and child are two exceptional gifts of this world and afterlife. They are the most solid examples of mercy, affection and prayers. They form a harmony together. They bring one of the most harmonic and natural form of music to daily life when they are together, i.e. lullabies. Lullabies are the sweetest gift of mothers to their children with their lyrics, naturalness and harmony. Both Turkish mothers and mothers from other nations, religions, cultures and traditions have always sung lullabies for their children. The word “ninni (lullaby)” is used as *balu balu* and *nenni, ninni, nennen* in *Divânü Lugâti’t-Türk*, *laylay* in Azerbaijani Turkish, *ninni* and *nanna* in Syria, Egypt, Algeria and Tunisia and *tehmim* and *hemheme* in their dictionaries, *laylay* in colloquial Persian and *nanû* in literary Persian, *wiegenlied* in German, *nina* in Albanian, *lullaby* in English and *ninna* in Italian. According to Amil Çelebioğlu, even though the origin of the word “ninni” in Turkish is still not known, “ninni” was first used in Anatolia after 11th century. It can be argued that lullabies have always existed where mothers interacted with their children. Lullaby is defined in various ways. Indeed, one of the most comprehensive definitions of the lullaby is as follows: *Lullabies are works of folk literature which are sung by mothers and other relatives in a melody peculiar to them to make their children fall asleep or entertain them, reflect their wishes and hopes about the child as well as their psychological status and which usually consist of quadrants and rhyme at the beginning and end of each line, and contain stereotypical words.* Although lullabies are anonymous products of folk literature, they are not limited to folk literature within the sphere of Turkish literature, and they were used in different forms in *dīvān* and Islamic *Şūfī* literatures. The latter produced works called imitative lullaby or lullaby poem under different pennames. The scope of anonymous lullabies and lullaby poems are fairly extensive.

Among various themes in lullabies are religious, national and moral values, traditions, exemplary figures, historical events, heroic stories, geographical features, prayers, life conditions, members of family and metaphors about the baby's body. The fact that the number of compiled lullabies reaches hundreds of thousands gives an idea about the variety of themes in lullabies. Mothers did not ignore any topic about life in the lullabies. While the mother gives herself a therapy by sharing her secrets with someone who will never reveal it, she also informs her child about the life. Thus, it must be noted that lullabies are important for not only babies but also for mothers. While mothers describe how beautiful and lovely are their children in a lullaby, they also wished the child to have a healthy life, become an individual helping his mother, lead a prosperous life and educate him/herself. In addition, mother also talks about the God, prophets and saints and reminds to her baby of the hard times that Turkish nation went through various lines such as "your martyr father looks at us" or "become either a veteran or a martyr". Recent studies on children psychology and education demonstrate that the first three years in a child's life occupy a very important position in his/her physiological and psychological development. Lullabies are mostly sung in these three years when the child falls asleep or plays with her mother. In this respect, it is very interesting that mothers tend to use lullabies when they are together with their children. In conclusion, mothers have always used lullabies for the development of their children's physiological and psychological development, be it as a result of an awareness or a tradition. Although mothers have used lullabies to make their children fall sleep, it can be argued that they actually awaken them in a spiritual way, given the timing and scope of the lullabies.

However, it is widely known that today's business world requires women to participate in the labor force and reduce the amount of time that a mother spends with her child. Because lullabies influence mothers and their children in a positive way, it is of

utmost importance for mothers to use lullabies while spending time with their children. It must be acknowledged that if women and children are not physically and psychologically healthy, the rest of the society cannot become healthy and peaceful. In conclusion, we argue that the revival of lullabies, which are one of the most fundamental forms of motherly love and care throughout the history of mankind, will contribute to the improvement of physical and psychological healthy of both mothers and their children as well as the society in general.

Key words: Mother, child, Turkish literature, lullaby.